

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a Mgr. Petra Sedláka, Ph.D., v právní věci

žalobce: J. S.
bytem X
zastoupený obecnou zmocněnkyní Mgr. B. V.
bytem X

proti
žalovanému: Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
sídlem Kounicova 687, 602 00 Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v zajištění vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, dne 12. 6. 2023 a v jeho následném zadržování

takto:

- I. Žaloba **se odmítá** v části, v níž se žalobcem domáhal určení, že zásah žalovaného spočívající v zajištění vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, dne 12. 6. 2023 byl nezákonný.
- II. Žaloba **se zamítá** ve zbývajících částech, v níž se žalobce domáhal, aby soud uložil žalovanému povinnost zdržet se zadržování vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, a povinnost vydat toto vozidlo žalobci, a to vrácením na místo, z něž bylo dne 12. 6. 2023 odtaženo.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. P.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V této věci soud posuzoval otázku, zda se žalovaný dopustil nezákonného zásahu jednak tím, že dne 12. 6. 2023 zajistil vozidlo tov. zn. Renault Laguna Grandtour, státní poznávací značky X („vozidlo“), ve vlastnictví žalobce, jednak tím, že toto vozidlo nadále zadržuje. Žalovaný vozidlo zajistil podle § 124c odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Žalobce uvedl, že je vlastníkem a provozovatelem předmětného vozidla, které dne 12. 6. 2023 zapůjčil M. S. pro jednu jízdu k vyzvednutí věci. M. S. se však s vozidlem nevrátil a žalobci se ho nepodařilo kontaktovat. Žalobce následně zjistil, že vozidlo bylo odtazeno Policií ČR. Dne 8. 6. 2023 se obrátil na Obvodní oddělení policie Boskovice s žádostí o sdělení informací o vozidle. Přípisem ze dne 21. 8. 2023 žalovaný žalobci sdělil, že dne 12. 6. 2023 v 7:21 hodin v katastru obce Svitávka bylo vozidlo, které řídil M. S., kontrolováno hlídkou Policie ČR. Jelikož se měl řidič dopustit přestupkového jednání, byla mu uložena kauce ve výši 50 000 Kč dle § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu. Poněvadž řidič kauci na místě nesložil, bylo dle § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu vozidlo odtazeno na odstavné parkoviště. Přestupkové jednání řidiče bylo postoupeno k vyřízení Městskému úřadu Boskovice. Dále žalobce popisoval navazující komunikaci s policií a Městským úřadem v Boskovicích s tím, že dne 6. 12. 2023 obdržel potvrzení o zajištění vozidla.
3. Ke včasnosti žaloby žalobce uvedl, že musel nejprve získat dokument, na jehož základě došlo k odtazení vozidla, o tom, že je odtazení vozidla nezákonné, se tak žalobce dozvěděl až dne 6. 12. 2023, kdy získal potvrzení o zajištění vozidla. Zásah současně nadále trvá, neboť vozidlo je stále umístěno na odstavném parkovišti, a proto je žaloba podána včas.
4. Žalobce namítl, že nebyly naplněny zákonné důvody pro odtazení vozidla, neboť nebylo dáno důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat řízení o přestupku. Takové podezření totiž musí být opřeno o konkrétní důvody, které musí být uvedeny v potvrzení o zajištění vozidla. V projednávané věci je však v potvrzení jen obecně uvedeno, že „z chování řidiče vzniklo podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení“. Samo chování řidiče při policejní kontrole k závěru o vyhýbání se přestupkovému řízení nepostačuje; k tomu žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 As 6/2014-27, který je dle jeho názoru na věc aplikovatelný i přes změnu právní úpravy. Takový závěr lze opřít např. o skutečnost, že řidič má bydliště mimo území České republiky, nemá zaplacené pokuty nebo se již v minulosti vyhýbal projednání přestupku, jak vyplývá z judikatury správních soudů. Nic takového v projednávané věci není dáno. Druhý důvod pro uložení kauce, tj. že vymáhání pokuty by bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, není v potvrzení o zajištění vozidla uveden vůbec, a proto jej nelze použít.
5. Žalobce označil za nepochopitelné a absurdní, že ačkoliv nespáchal žádný přestupek, nebyl žádným orgánem kontaktován, aby mu bylo sděleno, že mu byl zabaven jeho majetek. Smyslem zákonné úpravy zajištění vozidla je řádné projednání přestupku; zákon fakticky přenáší odpovědnost za úhradu kauce či pokuty na provozovatele v případě, že se řidič své povinnosti vyhýbá. Takový postup ale dává smysl jen tam, kde má vlastník vozidla nějakou

reálnou možnost na řidiče působit, např. prostřednictvím pracovněprávního vztahu. Tato možnost ovšem v projednávané věci není dána.

6. Zásah byl dle žalobce nezákonný též proto, že nebyl přiměřený okolnostem případu v rozporu s § 11 písm. c) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Zasahující policista musel při kontrole zjistit, že řidič není vlastníkem ani provozovatelem vozidla. Není pak zřejmé, proč vydal pokyn k odtahování vozidla, pokud mohl přijmout mírnější opatření k zabránění odjezdu vozidla.
7. Žalobce považoval za nezákonnou též výši uložené kauce. V potvrzení o zajištění vozidla totiž nejsou uvedeny důvody, proč byla kauce uložena v maximální možné výši. Tento postup tak vykazuje prvky libovůle zasahujícího policisty. Nezákonně stanovená výše kauce nemohla založit povinnost k jejímu zaplacení, a proto nemohlo ani dojít k odtahování vozidla. Zásah žalovaného je nezákonný od samého počátku; nejpozději se však stal nezákonným okamžikem projednání přestupku. Pokud totiž došlo k jeho projednání, pak existuje osoba, která je odpovědná za spáchání přestupku a které musela být uložena povinnost k zaplacení pokuty. Pokud pokuta nebyla ze strany pachatele uhrazena, nelze odpovědnost za její zaplacení přenášet na jinou osobu – vlastníka zabaveného vozidla. Tím pominul důvod pro další zadržování vozidla žalobce.
8. Žalobce se do posuzované situace dostal zcela bez své viny, a přesto je jediným postiženým. Závěrem žalobce (po odstranění neurčitosti a vnitřní rozpornosti petitu k výzvě soudu) navrhl, aby
 - určil, že zásah žalovaného spočívající v zajištění vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, dne 12. 6. 2023 byl nezákonný;
 - uložil žalovanému povinnost zdržet se zadržování vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, a povinnost vydat toto vozidlo žalobci, a to vrácením na místo, z něž bylo dne 12. 6. 2023 odtahováno.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2023, č. j. 51 A 16/2023-53, označil žalobu za opožděnou v části směřující proti jednorázovému zásahu spočívajícímu v zajištění vozidla. Žalobce se musel o zajištění vozidla dozvědět nejpozději 20. 10. 2023, kdy přípisem adresovaným dopravnímu inspektorátu územního odboru Blansko požadoval prověření postupu při zabavení a odtahování vozidla. K tomuto datu tedy žalobce musel disponovat informacemi, v čem zásah spočívá a který správní orgán jej provedl. Žalovaný se nadto domnívá, že se žalobce o zajištění dozvěděl mnohem dříve a jeho tvrzení jsou účelová. Podle žalovaného nadto důvody pro zajištění vozidla existovaly a kauce byla uložena v souladu se zákonem. Řidič řídil vozidlo „při platné blokaci“ řidičského průkazu a pod vlivem omamných a psychotropních látek, přičemž adresa trvalého pobytu řidiče je na adrese Městského úřadu Boskovic.
10. Část žaloby směřující proti trvajícím zásahům spočívajícím v dalším zadržování vozidla měl žalovaný za nedůvodnou. Zajištění vozidla trvá až do doby splnění některé z podmínek uvedených v § 124c odst. 5 zákona o silničním provozu. Žádná z nich přitom v projednávané věci není splněna. I pokud už byl přestupek řidiče projednán, pak důvod zajištění vozidla trvá až do doby zaplacení pokuty a nákladů řízení uložených v řízení o přestupku.

11. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu odmítl v části směřující proti jednorázovému zásahu spočívajícímu v zajištění vozidla a aby ji ve zbývajících částech zamítl.

IV. Provedené důkazy a skutková zjištění soudu

12. Soud ve věci nařídil jednání a provedl dokazování za účelem zjištění skutkového stavu věci.
13. Z osvědčení o registraci vozidla č. X vyplývá, že žalobce je od 17. 12. 2018 vlastníkem vozidla reg. zn. X.
14. Ze správního spisu Městského úřadu Boskovice sp. zn. SMBO 27755/2023/DOP, soud zjistil, že jeho součástí je přestupkový spis Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, územního odboru Blansko, dopravního inspektorátu, vedený pod č. j. KRPB-123164/PŘ-2023-060106-MIN. Z úředního záznamu ze dne 12. 6. 2023, z ručně vyplněného oznámení přestupku z téhož dne a z oznámení přestupku z 9. 7. 2023 vyplývá, že dne 12. 6. 2023 v 7:21 hodin kontrolovala hlídka policie na silnici č. 37418 v k. o. Svitávka nákladní motorové vozidlo tov. zn. Renault Laguna, reg. zn. X, které řídil M. S. Řidič byl vyzván k orientačnímu vyšetření ke zjištění alkoholu v krvi, které bylo negativní, a dále k orientačnímu vyšetření přítomnosti jiných návykových látek, které bylo pozitivní na amfetamin/metamfetamin. Řidič se poté na výzvu policie odmítl podrobit odbornému lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu. Dále řidič nepředložil řidičský průkaz a v registru řidičů bylo zjištěno, že má od 4. 6. 2022 platnou blokaci pro všechny skupiny motorových vozidel. Jelikož chování řidiče bylo odmítavé, na místě nespolupracoval a hrozilo, že by se mohl vyhýbat správnímu řízení, byla mu uložena kauce ve výši 50 000 Kč, kterou na místě nesložil. Vozidlo bylo proto zajištěno – odtaženo společností ASSIST 24 s. r. o. na odstavné parkoviště na adrese Trnkova 3103/109b, Brno-Líšeň. Dále je součástí přestupkového spisu poučení řidiče o právech a povinnostech a potvrzení o zajištění vozidla. Z něj vyplývá, že vozidlo bylo zajištěno proto, že řidič je důvodně podezřelý, že se bude vyhýbat řízení o přestupku. Dle bližšího odůvodnění „z chování řidiče vzniklo podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, a proto mu byla uložena kauce 50 000 Kč, kterou na místě nesložil“. Konečně je součástí přestupkového spisu též fotodokumentace pozitivního testu, technického průkazu, řidiče a vozidla a videozáznam.
15. Ve správním spisu Městského úřadu Boskovice je dále založen výpis z evidenční karty řidiče M. S., výpis z registru obyvatel a dále příkaz ze dne 19. 7. 2023, jímž městský úřad uznal M. S. vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. d) a § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu, za něž mu uložil pokutu ve výši 40 000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu 20 měsíců. Příkaz nabyl právní moci dne 9. 8. 2023 a vykonatelnosti dne 9. 9. 2023. Dne 27. 11. 2023 byla městskému úřadu doručena žádost žalobce o poskytnutí opisu záznamu o dopravním přestupku/pokynu k odtažení vozidla. Městský úřad v odpovědi žalobci zaslal potvrzení o zajištění vozidla ze dne 12. 6. 2023; potvrzení bylo žalobci doručeno dne 6. 12. 2023. Ke spisu Městského úřadu v Blansku je též připojeno splátkové saldo, podle něž k 18. 3. 2024 nebylo na pokutu ničeho uhrazeno.
16. Z dopisu žalobce ze dne 6. 8. 2023 vyplývá, že se žalobce obrátil na Obvodní oddělení policie Boskovice s žádostí o sdělení informací o předmětném vozidle. Dle žalobcových informací totiž bylo vozidlo zabaveno při silniční kontrole. Obvodní oddělení žalobci odpovědělo dopisem ze dne 21. 8. 2023. V něm uvedlo, že předmětné vozidlo bylo dne 12. 6. 2023 v 7:21 hodin kontrolováno hlídkou policie dopravního inspektorátu Blansko. Jelikož se řidič

vozidla dopustil přestupkového jednání, byla mu podle § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu uložena kauce ve výši 50 000 Kč. Jelikož řidič kauci na místě nesložil, bylo podle § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu přistoupeno k odtahování vozidla. Odtah provedla společnost ASSIST 24 s. r. o. na odstavné parkoviště na adrese Trnkova 3103/109b, Brno-Líšeň. Přestupkové jednání řidiče bylo postoupeno na Městský úřad Boskovice; pro vydání vozidla je nutné kontaktovat městský úřad.

17. Dopisem ze dne 16. 10. 2023 žalobce požádal dopravní inspektorát Blansko o poskytnutí záznamu o dopravním přestupku a pokynu k odtahování vozidla. Současně požádal, aby v rámci vnitřních postupů byl prověřen postup při zabavení a odtahování vozidla. Dle žalobce postupovala policie v rozporu s právními předpisy, neboť zabavila majetek žalobce a nijak jej nekontaktovala. Dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 As 6/2014-27, s tím, že zásah má být přiměřený a musí být naplněny podmínky pro zabránění v jízdě či odtahování vozidla. Postup policie nezajišťuje účast pachatele přestupku při projednání ve správním řízení, neboť pachatel neutrpěl žádný zásah do svého vlastnického práva. Zasažen byl pouze žalobce – vlastník vozidla, kterému vzniká škoda. Dopravní inspektorát reagoval přípisem ze dne 30. 10. 2023 s tím, že žalobce není účastníkem správního řízení, a proto mu nemohou být požadované dokumenty poskytnuty. Ohledně prověření vnitřních postupů policie bylo podání žalobce postoupeno nadřízenému orgánu k prošetření. Ředitel územního odboru Blansko pak žalobci dopisem ze dne 8. 11. 2023 sdělil, že postup policie byl v souladu s právními normami a judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalobce se může proti postupu policie bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem.
18. Žalovaný soud předložil též potvrzení o převzetí kauce, dle něž měla být od řidiče M. S. vybrána v inkriminovaný den v hotovosti kauce ve výši 50 000 Kč. Toto potvrzení však není podepsáno řidičem ani policisty. Z výpisu z informačního systému Jitka pak plyne průběh silniční kontroly dne 12. 6. 2023, který odpovídá výše uvedeným listinným důkazům.

V. Hodnocení důkazů a závěr o skutkovém stavu

19. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě a ve vzájemné souvislosti. Účastníci neměli námitek proti důvěryhodnosti jednotlivých listinných důkazů. Jelikož soud sám nezjistil žádné skutečnosti, které by ho měly vést k závěru o nedůvěryhodnosti některé z listin, bez dalšího z nich vycházel. Potvrzení o převzetí kauce dle názoru soudu neprokazuje, že řidič M. S. uloženou kauci zaplatil: toto potvrzení není podepsáno řidičem ani policisty a je v rozporu s dalšími listinnými důkazy. Zřejmě tak bylo vypracováno zasahujícími policisty předtím, než jim řidič sdělil, že kauci na místě neuhradí. Ostatně, že by k úhradě kauce došlo, nikdo z účastníků netvrdil.
20. Na základě provedeného dokazování má soud za zjištěný následující skutkový stav věci ke dni svého rozhodnutí. Žalobce je od 17. 12. 2018 vlastníkem a provozovatelem vozidla státní poznávací značky X. Dne 12. 6. 2023 řídil toto vozidlo M. S., který byl kontrolován hlídkou policie, při níž nepředložil řidičský průkaz, který mu byl dříve odebrán, a při níž byl pozitivně testován na amfetamin/metamfetamin. Policejní hlídka uložila řidiči kauci ve výši 50 000 Kč, kterou nezaplatil. Následně proto hlídka vozidlo zajistila a nechala ho odtáhnout na odstavné parkoviště na adrese Trnkova 3103/109b, Brno-Líšeň. Příkazem ze dne 19. 7. 2023, sp. zn. SMBO 2755/023/DOP, uznal Městský úřad Blansko M. S. vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. d) a § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu, za něž mu uložil pokutu ve výši 40 000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na

dobu 20 měsíců. Příkaz nabyl právní moci dne 9. 8. 2023 a vykonatelnosti dne 9. 9. 2023. Pokuta nebyla uhrazena. Dopisem ze dne 21. 8. 2023 sdělilo obvodní Oddělení policie Blansko žalobci k jeho žádosti podstatné okolnosti týkající se zajištění jeho vozidla. Dopisem ze dne 16. 10. 2023 žalobce požádal dopravní inspektorát Blansko o poskytnutí záznamu o dopravním přestupku a pokynu k odtahování vozidla. Současně žádal o prošetření postupu policie, který měl za rozporný s právními a vnitřními předpisy policie a s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Ředitel územního odboru Blansko žalobci dopisem ze dne 8. 11. 2023 žalobci sdělil, že postup policie byl v souladu s právními normami a judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalobce se může proti postupu policie bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Přípisem doručeným žalobci dne 6. 12. 2023 zaslal Městský úřad Boskovice žalobci potvrzení o zajištění vozidla ze dne 12. 6. 2023. Vozidlo je žalovaným nadále zadržováno.

VI. Posouzení věci

21. Skutkově a právně obdobnou věcí se zabýval Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 16. 11. 2023, č. j. 51 A 16/2023-53. Jelikož se zdejší soud s jeho závěry ztotožnil a neshledal důvod se od nich odchýlit, vyšel z nich při posuzování této věci.
22. Aby mohl soud meritorně projednat žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, musí se mimo jiné jednat o žalobu včasnou a přípustnou. Podle § 84 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Zmeškání lhůty nelze prominout. Podle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
23. Z hlediska včasnosti judikatura rozlišuje mezi zásahy jednorázovými, případně zásahy jednorázovými s trvajícím účinkem (následky), a zásahy trvajícím. Zatímco u zásahů jednorázových (s trvajícím účinkem) se objektivní dvouletá lhůta pro podání žaloby odvíjí od okamžiku provedení zásahu (a subjektivní od okamžiku, kdy se o tomto zásahu žalobce dozvěděl), v případě trvajících zásahů počíná subjektivní i objektivní lhůta k podání žaloby běžet každý den trvání tohoto zásahu znovu až do jeho ukončení (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, a ze dne 23. 5. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1568/18).
24. U některých úkonů veřejné správy je tedy třeba rozlišovat zásah jednorázový na straně jedné a zásah trvajícím na straně druhé (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu /“NSS“/ ze dne 31. 7. 2019, č. j. 10 As 355/2017-101, č. 3923/2019 Sb. NSS, body 27 a 28; v uvedené věci se jednalo o rozlišení mezi zákonností samotného výběru kaucí podle § 124a zákona o silničním provozu na straně jedné a zákonností jejího následného zadržování na straně druhé). Posledně označený rozsudek je dle mínění soudu aplikovatelný i na posouzení povahy zásahů souvisejících se zajištěním vozidla podle § 124c zákona o silničním provozu. I v případě zajištění vozidla je nutné nejprve zkoumat, zda byly pro takový postup vůbec splněny podmínky (např. zda byl policista oprávněn vybrat kauci, tj. zda bylo její uložení důvodné). Samotné zajištění vozidla má proto povahu jednorázového zásahu. Oproti tomu je nutné odlišit následné zadržování vozidla policií, které má povahu zásahu trvajícím, u něhož je třeba posuzovat, zda trvají podmínky pro další zadržování vozidla (např. zda nebyla splněna některá z podmínek § 124c odst. 5 zákona o silničním provozu a policie přesto odmítá vozidlo vydat). Soud nepřehlédl, že ve věci řešené Nejvyšším správním soudem provádějí vymezené zásahy (výbrání kaucí a její zadržování) rozdílné správní orgány. To

však dle soudu nic nemění na povaze těchto zásahů, i když budou přičitatelné téměř správnímu orgánu.

25. V nyní posuzované věci žalobce brojí proti oběma těmto zásahům. Přípustnost a důvodnost žaloby je tak nutno posuzovat zvlášť ve vztahu ke dvěma relativně samostatným (byť vzájemně souvisejícím) zásahům. Pokud jde o jednorázový zásah spočívající v zajištění vozidla, pak je pro počátek běhu subjektivní lhůty pro podání žaloby rozhodný okamžik, kdy se žalobce dozvěděl o úkonu nebo nečinnosti správního orgánu, v nichž spatřuje nezákonný zásah. Okamžik, kdy žalobce nabyl přesvědčení, že tento úkon nebo nečinnost správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu, naopak není pro běh uvedené lhůty rozhodný (viz rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2011, čj. 5 Aps 5/2010-293, č. 2386/2011 Sb. NSS). Žalobce se o těchto skutečnostech dozvěděl nejpozději z dopisu Obvodního oddělení policie Blansko ze dne 21. 8. 2023, v němž byly zevrubně popsány okolnosti zajištění vozidla. Okamžikem doručení tohoto dopisu tedy žalobce disponoval informacemi, že došlo k zajištění vozidla (zásahu) a kdo jej provedl. Z tvrzení účastníků ani z předložených listin není zřejmé, kdy byl tento dopis žalobci doručen; soud však nepovažoval za nutné tuto skutečnost zjišťovat. Z dalšího dopisu žalobce ze dne 16. 10. 2023 je totiž zjevné, že již tímto dopisem disponoval, a dokonce se domáhal prošetření postupu policie, který považoval za rozporný s právními předpisy a judikaturou. Nejpozději dne 16. 10. 2023 tedy žalobci musela začít plynout subjektivní dvouměsíční lhůta k podání žaloby, která marně uplynula dne 18. 12. 2023. Pokud žalobce počátek lhůty k podání žaloby odvozoval až od doručení potvrzení o zajištění vozidla dne 6. 12. 2023, pak byla jeho úvaha mylná. S ohledem na informace, kterými již disponoval dříve, nebylo toto potvrzení pro počátek běhu lhůty relevantní. Žalobce podal žalobu na poště až dne 2. 2. 2024, a proto je v části týkající se zajištění vozidla opožděná. Soud tudíž žalobu v této části odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Soud dodává, že tento závěr nemůže být pro žalobce překvapivým, neboť žalovaný včasnost žaloby výslovně sporoval ve svém vyjádření.
26. V případě dosud neukončeného trvajících zásahu spočívajícího v dalším zadržování předmětného vozidla nemohla lhůta k podání žaloby uplynout, neboť zásah nebyl dosud ukončen, a proto k němu dochází každý den znovu. Ve vztahu k tomuto zásahu je proto žaloba včasná. Jelikož má žaloba v této části povahu záporní žaloby, je žalobce povinen před jejím podáním vyčerpat jiné prostředky ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s, jsou-li mu k dispozici. Zákon o silničním provozu však žádné zvláštní prostředky ochrany v souvislosti s tvrzeným trvajícím zásahem neobsahuje a za takový prostředek ochrany nelze považovat ani podání stížnosti podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (viz rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010-44, č. 2339/2011 Sb. NSS). Žaloba je proto v této části přípustná.
27. Soud se tedy dále věcně zabýval zákonností trvajících zásahu spočívajícího v dalším zadržování vozidla. Jelikož však soud odmítl žalobu v části týkající se zajištění vozidla, nemohl se zabývat většinou žalobních námitek, které se týkaly zákonnosti tohoto jednorázového zásahu. Předmětem soudního přezkumu tak nemohla být otázka, zda zde byly zákonné důvody pro uložení kauce a následně pro zajištění vozidla, zda byl postup policie přiměřený nebo zda byla přiměřená výše uložené kauce. Jinými slovy soud nemohl přezkoumat, zda byl postup policie v souladu s § 124a odst. 1 a § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu. Mohl se věnovat výlučně tomu, zda jsou splněny podmínky pro vrácení vozidla, které jsou specifikovány v § 124c odst. 4 (resp. odst. 5) zákona o silničním provozu. Žalobce v této souvislosti namítal v podstatě pouze to, že již muselo dojít k projednání přestupku řidiče, a tudíž není důvod pro další zadržování vozidla.

28. Podle § 124c odst. 4 zákona o silničním provozu ve znění účinném do 31. 12. 2023 *správní orgán příslušný k vedení řízení o přestupku nebo policie, nepředala-li je správnímu orgánu příslušnému k vedení řízení o přestupku, řidiči neprodleně vrátí zajištěné osvědčení o registraci vozidla a policie neprodleně uvolní zajištěné vozidlo řidiči nebo jeho provozovateli, jestliže a) byla složena kauce, b) řidič nebyl v řízení o přestupku shledán vinným z jeho spáchání, c) byla zaplacená pokuta a náklady řízení uložené v řízení o přestupku, nebo d) zanikla odpovědnost za přestupek.*
29. S účinností od 1. 1. 2024 byla tato úprava mírně upravena a přesunuta do odst. 5 téhož ustanovení; její podstata (zejména podmínky pro vrácení vozidla) však zůstávají stejné: *Policie neprodleně vrátí zadržené tabulky registrační značky vozidla nebo uvolní zajištěné vozidlo řidiči nebo jeho provozovateli, jestliže a) byla složena kauce, b) řidič nebyl v řízení o přestupku shledán vinným z jeho spáchání, c) byla zaplacená pokuta a náklady řízení uložené v řízení o přestupku, nebo d) zanikla odpovědnost za přestupek.*
30. Je pravdou, že judikatura Nejvyššího správního soudu k zákonu o silničním provozu ve znění účinném do 19. 2. 2016 dovozovala, že kauce je vybírána primárně za účelem zajištění, že se nebude podezřelý z přestupku vyhýbat správnímu řízení, a nikoli za účelem vymožení pokuty za přestupek (viz např. rozsudky ze dne 15. 5. 2014, č. j. 9 As 37/2014-43, č. 3074/2014 Sb. NSS, nebo ze dne 7. 10. 2015, č. j. 9 As 150/2015-43, bod 30). Podle § 125a odst. 2 zákona o silničním provozu v tehdejší znění výslovně platilo, že složení kauce je zárukou, že se řidič podezřelý ze spáchání přestupku dostaví k jeho projednání. Související zajištění vozidla, resp. zabránění v jízdě odtahem vozidla v případě nesložení kauce, bylo upraveno v § 118a odst. 1 písm. i) zákona o silničním provozu ve znění do 19. 2. 2016. Podle odst. 6 téhož ustanovení byla policie povinna zajistit uvolnění vozidla, jestliže pominuly důvody pro zabránění v jízdě vozidla. Soud tak má za to, že podle tehdejší právní úpravy bylo nutné uvolnit vozidlo i tehdy, pokud již základní důvod pro uložení kauce netrval, tj. pokud již nehrozilo, že se podezřelý z přestupku bude vyhýbat správnímu řízení, a to například i z toho důvodu, že přestupkové řízení bylo pravomocně ukončeno, byť ještě nebyl uhrazen správní trest pokuty.
31. Dle soudu je však nutné závěry shora odkazované judikatury modifikovat vzhledem ke změně právní úpravy. Současná (a pro věc rozhodná) právní úprava rozšiřuje důvody pro uložení kauce o důvodné podezření, že by potenciální vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, případně nebylo možné vůbec, a jednak stanovuje jednoznačné podmínky, za nichž může být zajištěné vozidlo uvolněno ze zajištění podle § 124c odst. 5 zákona o silničním provozu. V tomto směru je třeba posuzovat i trvání důvodů pro uložení kauce a pokračování v zajištění vozidla.
32. Z dikce § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu vyplývá, že kauce má nyní zajišťovat nejen řádný průběh přestupkového řízení, ale že může sloužit i jako prostředek k snazšímu vymáhání povinnosti uhradit pokutu uloženou v přestupkovém řízení řidiči. Základní účel kauce tak byl rozšířen. Tento důvod sice nebyl v případě řidiče předmětného vozidla aplikován, neboť žalovaný odůvodňuje zajištění vozidla existencí důvodného podezření, že se řidič bude vyhýbat řízení o přestupku, avšak zákon o silničním provozu v § 124c odst. 5 ve vztahu k podmínkám pro ukončení zajištění vozidla nerozlišuje, z jakého primárního důvodu byla kauce řidiči uložena. Dle současného znění zákona o silničním provozu je tak možné zajištěné vozidlo uvolnit jen tehdy, pokud a) byla složena kauce, b) řidič nebyl v řízení o přestupku shledán vinným, c) byla zaplacená pokuta a náklady řízení uložené v řízení o přestupku, nebo d) zanikla odpovědnost za přestupek. Tedy, i když byla v nyní

posuzované věci kauce uložena pro důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat řízení o přestupku, vozidlo lze ze zajištění uvolnit pouze tehdy, pokud bude zaplacená jemu uložená pokuta a náklady řízení, či bude naplněn jiný zákonný důvod (v projednávaném případě připadá v úvahu složení kauce). Jinak řečeno, stávající znění zákona o silničním provozu pojímá zajištění vozidla nejen jako prostředek k zajištění průběhu přestupkového řízení (k tomu směřuje ukončení zajištění z důvodu složení kauce), ale též i jako motivační nástroj k zaplacení správního trestu pokuty a nákladů přestupkového řízení.

33. Projednání přestupku tak není důvodem pro uvolnění vozidla ze zajištění. Trvajícím zadržování vozidla má být pro přestupce pohnutkou, aby zaplatil uloženou pokutu za spáchaný přestupek. Nebyla-li splněna některá z výše uvedených podmínek, nelze mít trvajícím zajištění (zadržování) za nedůvodné a neúčelné. Z tvrzení účastníků ani z provedených důkazů nevyplývá, že by byl dán některý z důvodů pro uvolnění vozidla. Trvajícím zásah žalovaného spočívající v zadržování vozidla žalobce proto není nezákonný.
34. Závěrem k tvrzením žalobce o jeho nevině a o absurdnosti situace soud především zdůrazňuje, že to byl žalobce a nikoliv žalovaný, kdo svěřil předmětné vozidlo M. S., který nedisponoval řidičským průkazem a následně řídil pod vlivem omamných a psychotropních látek. Žalobce je přitom jako vlastník a provozovatel vozidla významně omezen v tom, komu svěří vozidlo [mimo jiné jej nesmí svěřit osobě, která nemá řidičský průkaz; srov. § 10 odst. 1 písm. b), c) a d) zákona o silničním provozu]. Podle § 10 odst. 3 téhož zákona pak provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Žalobce tyto své povinnosti a odpovědnost provozovatele pomíjí. Soud proto na projednávané věci neshledává nic absurdního. Jakkoliv soud může lidsky chápat frustraci žalobce z nastalé situace, neznamená to, že by mohl neaplikovat – byť poměrně přísnou – zákonnou úpravu uvolnění vozidla ze zajištění. Jestliže vlastník a provozovatel svěří vozidlo řidiči, který následně spáchá přestupek a vozidlo je policií zajištěno a zadržováno, pak neuhradí-li řidič uloženou kauci či pokutu, může se vlastník a provozovatel domoci uvolnění svého vozu pouze tak, že uhradí kauci či pokutu za řidiče. Náhrady se pak po řidiči musí domáhat občanskoprávní cestou.

VII. Závěr a náklady řízení

35. Ze shora uvedených důvodů soud odmítl žalobu v části týkající jednorázového zásahu spočívajícího v zajištění vozidla pro opožděnost a ve zabývající části ji zamítl jako nedůvodnou podle § 87 odst. 3 s. ř. s.
36. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto soud žalovanému náhradu nákladů řízení nepřiznal. V rozsahu odmítnutí návrhu nemá žádný z účastníků podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 25. června 2024

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu